

# Kol Soteh

# כל סוטה

גליון מספר: 099 לתאריך: 28/10/2016

עלון בלתי תלוי מיסודו של משה בן-חיים ז"ל ודני במלי ייבדל לחיים ארוכים  
An independent magazine established by the late Moshe Ben-Chaim, RIP and Dani Namali, long may he live

השבוע טמנו  
את פניה לפשיץ  
בחלקת גדולי  
האומה



תזז

## כל סוטה חלקת גדולי האומה

Magazine editor: David Ellman

עורך העיתון - דוד אלמן



ניתן להגיע לכל עלוני "כל סוטה" החל מהראשון ב- 5/11/1976 ועד היום, זאת על ידי לחיצה על הקישור בתחתית המלבן הירוק. ניתן גם לסרוק את הסמל משמאל באפליקציה מתאימה בנייד.



אתר ארכיון "כל סוטה"  
"Kol Soteh" Archive site

<http://www.d-ellman.com/divrei/other/soteh.html>



# אז מה יש לנו? השבוע ב"כל סוטה"

## פנינה ליפשיץ ז"ל

אפילו "כל סוטה" חורג ממנהגו ומרכין ראש לזכרה של אשה מופלאה, חברת קיבוץ, ותיקה, ממייסדות המקום וממייסדות החינוך המיוחד אצלנו כאן בכפר הנשיא.

דורות של בני משק זכו, בהיותם תחת השגחתך המסורה.

משתתפים בצערה של המשפחה  
מפתי, מיכה, רותי, יונתן ומשפחותיכם  
עיתון "כל סוטה" משתתף אף הוא בצערכם

נוחי על משכבך בשלום, אשת חיל



לקישור כלשהו יש להשתמש בכתובת: [telcomm@kfar-hanassi.org.il](mailto:telcomm@kfar-hanassi.org.il)

For any contact use the address: [telcomm@kfar-hanassi.org.il](mailto:telcomm@kfar-hanassi.org.il)

## אמא יקרה ואהובה / חותי ליפשיץ

אמא יקרה ואהובה  
ליבך כמו פנינה במדבר  
חיוך קרן אור באפילה.

אני שמחה שלפני לכתך אמרת לי שאת אוהבת אותי.  
אני שמחה שחיבבת אותי ונישקת אותי כל פעם שיכולת,  
ובכל השעות הרבות שישנתי ליד מטיתך החזקת לי את היד ושוב ושוב  
נישקת אותי ונישקת אותי.  
בימיך האחרונים היית מלאת אהבה טהורה, מעומק ליבך ומהותך.

אהבת אנשים, מכל הגילים, ובעיקר אהבת בני נוער ומבוגרים צעירים,  
והם אהבו אותך.  
טיפלת בילדים רבים, ליווית אותם כבני נוער וגם כחיילים דאגת שלא  
יחסר לנו דבר. כן, לנו, כי הייתם גם המטפלת שלי, וזה לא דבר של מה  
בכך. זה לא היה נהוג שאמא תהיה גם המטפלת אבל את ואני עברנו  
את זה בהצלחה.

הייתה בך התכונה לחבר בין מה שאהבת לעשות לנתינה כי אהבת גם  
לתת. אהבת לרקוד אז הלכת ולמדתי ריקודי עם כדי שאחר כך תוכלי  
ללמד אחרים. אהבת לרקום אז רקמת הרבה מתנות.

אהבתי את השיחות אתך. להקשיב לסיפוריך. גדלת בתנאים לא קלים,  
עברת הרבה מהמורות. אני יודעת שהיית אשה חזקה, אני יודעת מה  
עברת ואני מצדיעה לך, מלאה הערכה למעשייך, לתבונתך ולטוהר ליבך.

עברנו המשותף לא היה תמיד קל ולא חף מקשיים, אבל הכל תוקן,  
אני יודעת שהכל תוקן בינינו, שהכל נסלח, בגלל החיבוק האחרון,  
בגלל הנשיקה האחרונה שכולה הייתה נתינה של אהבה טהורה, הייתה  
בינינו ותשאר לנצח.



לכי לדרכך אמא, כולך אור ואהבה.

## הספד לאמא / יונתן ליפשיץ

בראשית דברי ברצוני להודות לכם על שבאתם ללות את אימי בדרכה האחרונה.

אימא, תמיד אהבת לספר עלצשנותיו הראשונות של הקיבוץ, על האידאולוגיה והחלוציות בה סיקלתם סלעים, ניכשתם עשבים והפרחתם את השממה. את לא פחדת מעבודה קשה וממושכת ואין לי ספק כי מוסר העבודה בשנותייך בקיבוץ שלך ושל אבא לימדוני רבות.

גם כשאבא קיבל הצעות עבודה מושכות כלכלית מחוץ לקיבוץ, היות וחברות שעבד איתן ראו איזה סוס עבודה ונכס מקצועי הוא, את בכלל לא ראית זאת כאופציה – לעזוב את הקיבוץ? השתגעת? ובאמת אמא לא הייתה לך כל סיבה. זה היה עבורך העתק לכפר אידיאלי בפאתי גלאזגו רק פה בארץ ישראל. היה לך תמיד ברור שאולי הקיבוץ אינו מושלם, אבל ברור שזה לך המקום הכי טוב להיות בו.

היה לך כל שרצית סביבך, היה לך בעל נפלא, ושנים רבות גם אח תומך וקרוב, ג'ו, שהיה גר ממש בבית לידך. היו לך חברות נפלאות אותן בעשורים האחרונים היית פוגשת במפגש – אליו הקפדת ללכת, ושבו גם חגגנו לפני 7 שנים, 60 שנות נישואיכם, ובשנתיים האחרונות עת הדרדר מצבך הגופני, היתה לך את שירה שתמיד אמרת שהיא מפיצה רק אור וטוב לב סביבה.

אבא – אתה כבעל הייתה דוגמא לזוגיות מושלמת ומכילה, איך טיפלת באימא ולא משת ממיטתה, אתה מציב לכולנו דוגמא אישית ורף גבוה מאד לזוגיות בבריאות ובחולי.

אמא, כמובן שאי אפשר לפסוח על אהבתך לעבודות יד. תמיד, כל עוד הצלחת לראות כראוי, הייתה נמצאת בסלון סלסלה של חוטי קרושה וצמר. כל פעם שנולדו לי ילדים שאלת אותי, וענית, תשאלני את נטע מה צריך... נטע תמיד ביקשה שמיכה עבודת יד של סבתא פנינה. בלידה השנייה כבר השתכללתן, ולראת סוף ההריון עם איתי, ישבתן יחד שתיכן ותכננתן מוטיבים על השמיכה. כשאני שאלתי למה צריך עוד שמיכה? יש לנו שמיכה מאלדד ששמרנו עליה כחדשה – הייתה נטע עונה "אין מזכרת לילדים ולנכדים שלנו כמו השמיכות של סבתא פנינה שיצרה בכזו אהבה".

אמא, את היית כל כך גאה בנכדים שלך, וכשאיתי הופיע בגיל 10 עם תיאטרון הבימהבקריות, קנינו לך כרטיס. אחרי ההצגה סיפרת לנו, שמזל שהצלחת לעצור בעד עצמך מלצעוק מהקהל בכל פעם שאיתי עלה על הבמה "זה הנכד שלי!"

אמא אהובה, אנו כאן: אבא, ילדייך, כלותייך ונכדייך נפרדים ממך, שכבי על מנוחתך בשלום

תהי מנוחתך עדן.





## פרידה / דוד אלמן

כל פרידה היא מעין ניתוק לבנה מקיר... והקיר ממשיך לעמוד  
כל פרידה היא כאילו הוצאת מילה משיר... והשיר לא תם הוא רק מתחיל.

אבי עדיין חי בין מחלקת הנירוסטה ב"הבונים" לבין חתיכות העור  
בסנדלריה בעוד אמי עדיין מנסה בכל כוחה לכנס את המשפחה ולארגן  
את החברה.

הם עדיין כאן וכך גם כל אותם ענקים שכביכול נחים על משכבם בשלום,  
הם כולם כאן ויהיו כאן תמיד, לפחות כל עוד אני קיים.

אחד אחד הם מופיעים אצלי, כל אחד בתורו, עם חיוך ענק וחדוות חיים  
ענקית מופיעים כאילו ב-"זיג" ניצחי ומתמשך, ומזכירים לי שפעם היה טוב  
ואין סיבה שהעתיד לא יהיה כך אף הוא.

היום הצטרפת אליהם גם את, פנינה..... ואני בטוח שעוד נתראה, ודווקא  
ברגעים של קושי, ברגעים של חוסר אמון.... של חוסר תקווה.....

את תעשי זאת בעזרת כל החבר'ה אי-שם בעולם הנשמות, ותחזירי את  
האור לעיניים ואת התקווה ללב.

זאת אמנם פרידה, אבל במובן הפיזי בלבד, שהרי את שם עם ה-"גדולים".

זכרך בהחלט יהיה ברוך!!



פנינה ליפשיץ (פולין ריפקינד) נולדה בגלזגו ב-1923, להוריה מלכה ומאיר.

עם פרוץ המלחמה הצטרפה ל"הבונים" עם אחיה האהוב ג'ו, והגיעה להכשרה בגורסי ליז. שם גרה שש שנים, ספגה ציונות, למדה לשיר ולהנות ממוסיקה, נישאה לתקופה קצרה לנווי, עבדה קשה, והפסיקה לצבוע את הצפורניים...

פנינה עלתה ארצה בדצמבר 1946, עם חברים נוספים, באוניה יגור, שכידוע הייתה הראשונה שהוגלתה ע"י הבריטים לקפריסין.

בראיונות שנערכו עם הוותיקים לכבוד חג הארבעים של המשק, פנינה מספרת - במבטא הסקוטי הרך שלה - זיכרונות מפורטים ומלאי חיים על ילדותה, על העלייה הבלתי ליגלית, התקופה בקפריסין, והשנים הראשונות בארץ...

בתקופת ההכשרה בכפר בלום פגשה פנינה את מופתי, שעזב את קבוץ שובל השמוצניקי. עם שאר חברי הגרעין עברו לחדרה, וכמנהג הימים ההם פשוט הודיעו לחבר'ה על החלטתם להינשא, חגגו במסיבה צנועה, והכי חשוב - קיבלו אוהל. מתחת למיטה שלהם היה סליק עם נשק. לדברי פנינה, מופתי עם ידי הזהב שלו הפך את האוהל ליפה ביותר מכל האוהלים.

באוגוסט 1949 נישאו בחדרה בחתונה מסורתית, כאשר פנינה מנסה להסתיר את הבטן ההריונית מהרב. מיכה נולד בחדרה, ומופתי עלה עם החברים למנסורה.

בהמשך הביאו לעולם גם את רותי ויונתן - יוני.

שנים רבות עבדה פנינה בחינוך. בני משק רבים, מכיתת צבי ועד כיתת סנונית ועוד – זוכרים לה את מסירותה ואהבתה.

מכיוון שאין מי שמתבטא כמו הדסה, אצטט מספר מילים בהן ברכה את פנינה ביום הולדתה התשעים, בשם בני כיתת סנונית:

בשנת 1967 נכנסה לחיינו בשקט ובבטחה. פנינה האהובה... היא קבלה אותנו כמתבגרים בתחילת הדרך. את המוות עשינו לה. צעקנו, רבנו, הרבצנו, עשינו שטויות ותעלולים... וכל זאת תחת עיניה, ליבה וידיה האהובות של פנינה.

מה שלא עשינו... פנינה רק נתנה לנו אהבה וחום, כמו לילדיה שלה. היא לעולם לא צעקה. אין בה את היכולת הזאת...

מפנינה למדנו לאפות, לקפל כביסה, לסדר את ארונות הבגדים, לשמור על הגיינה, לקחת אחריות בעבודה, להיות מוסריים, להתחשב בחלש ובשונה, להתנדב, לתרום לקבוץ, להיות רגישים לזולת, לא לפחד, לכבד אחד את השני, והכי חשוב – לפתוח את הלב.

פנינה הראתה לנו אומץ וחוסן נפשי מהו, כאשר מיכה נפצע קשות בצבא, והיא לא נתנה לזה בטוי איתנו. היא התגברה בגבורה על הקושי ונתנה לנו לחיות כרגיל. איזו השראה הענקת לנו באותם ימים.

אהבנו אותך כמו אמא ותמיד נמשיך לאהוב.

בהמשך לעבודתה בחינוך, ניהלה פנינה את משלוח החבילות לחיילים שלנו. ב"דברי" היא מבקשת מחברים שקבלו חבילות, להעביר אליה את ניירות העטיפה, לשימוש חוזר, כי נייר הוא יקר!

בשנות השמונים והתשעים עבדה פנינה במרכזלית וניהלה אותה, שוב באכפתיות רבה וברצון להיטיב עם החברים. מאוחר יותר עבדה בהנהלת החשבונות. לפני שלוש שנים נערכה מסיבה במפגש לכבוד הגיעה של פנינה לגיל תשעים. פנינה שמחה עד אין קץ והתרגשה מאד מהמילים המחמיאות שהורעפו עליה.

לאחרונה פנינה לא חשה בטוב, וכאבי הגב החמירו. מופתי טיפל בה במסירות, התרוצץ כדרכו במדרכות בהליכה מהירה ונמרצת, אירגן, סחב והביא כל מה שצריך.

פנינה זכתה לחיות חיים ארוכים, לא תמיד קלים. היא תארה את הדור שלה, דור החלוצים, פשוט במילים "עשינו מה שאמרו לנו". פנינה עשתה זאת מכל הלב, בתחום המשמעותי כל כך של החינוך, והשאירה חותם של ערכים, אהבה רבה והערכה בלב כל הילדים שחינכה.

נוחי בשלום פנינה היקרה. יהי זכרך ברוך.

22.10.2016 רחל גינת



## מסע אחרון אל הערב היורד / דודו פלמה

א.

והארץ הייתה תוהו ובוהו, חושך על פני תהום ובדווים סביב. חבורה של אנשים צעירים מסקלת שדה. מפעם לפעם תעלה תרועת צחוק מתוכם. הגופות הצעירים נוצצים בשמש והשרירים רוטטים מתחת לעורם המתוח והשזוף. לעיתים יפצח אחד מהם בשיר וחברו יוציא מפוחית מכיסו וינפח בה במרץ כאשר חבריהם ימחאו כף בהתלהבות ויחבטו בקצב על ירכם. רק בצללים, בפינות סמויות כמעט מהעין, יעלה עצב כמוס השמור לעתיד.

ב.

אחרי כמה חודשים בחאן העתיק, החליטו להעתיק את משכן הקבע של הישוב, ההולך ומוקם יש מאין, אל הגבעה שהתנשאה מעליהם. הימים הראשונים של רקמת החיים שרק החלה להתרחש במקום שהפך להיות שלהם, היו מוארים ופתוחים. הכל רחש וקרא והזמין. האנשים חשו שהם לוקחים חלק באירוע נדיר ואולי חד-פעמי והם עשו הכל כדי שיתקיים לעד. באותם ימים רוויי התלהבות וקסם, הנצח עצמו נראה לא רחוק מדי הודות לעוצמת הרגשות שפיעמה בהם. היו אלה ימים של עבודה קשה ומפרכת. לעתים נראו כמו סיזיפוס המגלגל סלע במעלה ההר אל פסגה רחוקה. אבל כמו סיזיפוס נדמה היה להם שאין קושי בעולם שלא יוכלו לעמוד בו. שאין משימה שיטילו על שכמם ולא יוכלו לה.

ג.

יוחנן הגנן הסתובב ליד בית הקברות עם שני כלביו, ג'ורג'י הזאב השחור הגדול ומקסי, כלב מעורב שנישרך אחריהם תמיד, ומלמל לעצמו שיחות רפאים עם עצים ומתים. הוא חרף וגידף את הנערים שהשחיתו את צינורות ההשקיה על הדשא שליד חדר האוכל, והשליך בכעס אבן בשועל חולף, שמיהר להימלט מן המקום בקול יללה דקה.

ד.

הכל היה כל כך ראשוני. מבודדים כמעט לגמרי מהעולם שהתרחש מעבר לגבעות הצחיחות, ניהלו את חייהם כאילו הם באמת לבדם. רק הבדווים היו שם תמיד איפה שהוא בסביבה וצפו בהם באדישות עוינת מהגבעות. בלילות היו השירים, ששרו לעצמם ולחופת הכוכבים שהתנשאה מעליהם כבירה וצפופה, עולים למעלה יחד עם הגיצים הניתזים וממריאים מהמדורה שסביבה ישבו, עד שלא יכלו יותר לעצור בעצמם והם פרצו במחול סוער והאש שכמו אחזה בהם העלתה שלל נגהות מרהיבים בחשכת הליל. מעל לכל עמדה בהם הרגשה ודאית ובלתי ניתנת לערעור שברצותם הם בוראים עולמות חדשים וברצותם יחריבו אותם בהבל פיהם. הלילה החשוך והרך נראה להם אינסופי ונצחי כמו הזמן שתעתע בהם להאמין שהם פה לתמיד.

ה.

יצחק אורן, המחנך הדגול, עמד בכיתה הקטנה, עצם את עיניו בחוזקה ובהתרגשות גדולה נשא דרשה על הספרות האנגלית ותרומתם של דיקנס וביירון לתרבות העולמית. לבה רותחת של מילים כמו נשפכה מפיו וגאתה בכיתה, שהלכה והתרוקנה מן הילדים שישבו בה ובנשימה עצורה יצאו אחד אחד מן החלון. לאחר חצי שעה של משחק כדורסל צוהל במגרש, שבו לכיתה דרך החלון וכשיצחק פתח את עיניו שוב עם הישמע הצלצול הגואל, ישבו כבר לפניו כולם שמחים וטובי לב. "רוצו לשחק" שיחרר אותם יצחק כשהוא מניף בידו בלאות, והם רצו מיד בצהלה גדולה לראות את השריפה שפרצה בצריף של המתנדבים.

ו.



הפרות שרעו בשדה שליד בית הקברות החלו לגעות בחרדה כאשר העשן שעלה מהצריף העולה באש הגיע אליהן עם רוח הצהרים החמה שנשבה. יוחנן הגנן ששמע מבית הקברות את קולות הגעייה, מיהר אל השדה עם הכלבים, ג'ורג' ומקסי, וכל הדרך לשם צעק עליהם שלא יעזו להבהיל את הפרות. ליוחנן היה רגש עמוק לבעלי חיים.

.ז.

השנים חלפו כהרגלן, והמקום שהקימו לבש צורה ופשט צורה. כמו בסרט שמאיצים בו את מהלך הזמן. כמו נחש המשיל את עורו. האוהלים התחלפו בצריפים שנדמו להם כארמון לעומת האוהל, עד שמאסו בצריפים והמירו גם אותם בבתי לבנים ומלט. כאשר עברו אל בתי הקבע נדמה היה להם פתאום שכמו שהקבוע גובר על הארעי, כן יעלה בידם לצקת ולייצב את המהות החומקת של הוויית הישוב שרקמו כאן בעמל כה רב, אל בתי הבטון וכבישי האספלט שנמתחו כמו סרטים שחורים ומבריקים על האדמה הכהה שהלכה והתכסתה, הלכה והתרחקה מהם, עד שנעלמה כמעט לגמרי מתחת לקדחת הבנייה וההתפתחות. הישוב התכווץ והתמתח כענק שנעור מתרדמה ארוכה, מתח את איבריו וכמו יצא לכבוש את מקומו במרחבי החלל והזמן.

.ח.

יוחנן מחה דמעה שגלשה לאט אל תוך זקן הנביא האפור שגלש ברוך על חזהו החביתי, רק אתמול הצביעו על ההפרטה באסיפה והיא עברה ברוב קולות. הוא התבונן אל הירדן החותר כמו קללה עתיקה אל ים המוות. אחר כך שרק לכלביו ועלה בדרך הרומית העתיקה אל בית הקברות, כדי לבקר את המתים שכבר ישנם ואלה שעוד יהיו. אלה שרק הוא רואה אותם.

.ט.

### **במקום אפילוג:**

המקום הזה שהיה פעם שדה, שהפך לקיבוץ, שברבות הימים נעשה לכפר, עבר תמורות כבירות כל כך עד שכבר היה ממש קשה לדמיין את ראשיתו. וכמו אורגניזם מאריך בשנים, חי המקום הזה את חייו תוך שהוא מקיים יחסי גומלין עם בני האדם שנולדו לתוכו ובבוא העת גם מתו מתוכו ויצאו אל מסעם האחרון אל שדירת הזיתים, כשהם נראים כבר ממש כמוהם, מקומטים, מופלגים בשנים ומלאי ניסיון, אל המקום שבו לא יצטרכו יותר לרשת-ביטחון, מקום בו יהיו סוף סוף שווים באופן המוחלט ביותר שניתן להעלות אותו על הדעת.

יוחנן הגנן התבונן סביב ונופף בידו כמבטל את הכל. תנועתו השוללת כמו העמידה סימן שאלה גדול לא רק על הכפר אלא על היקום כולו. לאט הסתובב והתרחק לכיוון "אבן התותח" כשהוא קורא למקסי וג'ורג' להצטרף אליו למסע אחרון אל הערב היורד. דמותו הממלמלת הלכה ורחקה עד שאי אפשר היה להבדיל עוד בין הגוף ההולך ונבלע באפילה לאבנים הגדולות של הדולמן העתיק שניצב כאן מאז החל האדם לרחוש תרבות במקום העתיק הזה.

לרגע אפשר היה עוד לדמיין אותו שורק לכלביו ואז הכתם הבהיר של חולצתו והד השריקה שקעו ברוך אל תוך הסלעים הגדולים, ביחד עם מלמוליו חסרי הפשר, שעתידים להתפענח לכולנו רק בעתיד שאליו לא ישוב עוד לעולם.

**מפגש כיתת אייל (רובנו ילידי 1953-1954) ספטמבר 2016 / שלומית ליפשיץ**

ווטסאפים התעופפו במשך חודשים. לדוגמה, כתב אמנון: "מאז שאריאל סינה פיתח את מערכת התיקשורת המיתקדמת בעולם ע"י שימוש בצינורות השקיה, הוא מסרב להסכים שקיימות גם שיטות אחרות! כתוצאה מכך, אדווה (אשתו של אריאל) ניבחרה לייצג את אריאל, בקבוצת ה"ווטסאפ" של הכיתה. אדווה בבקשה העבירי הודעה זו לאריאל, עשי זאת בעזרת צינור השקיה מגומי טבעי, סך הכל גומי סנטטי הוא יותר מדי מיתקדם מבחינה טכנולוגית. או לחילופין התיעצי אם מרב, היא שייכת לדור התנ"ך. הההה. הההה."

(הסבר – אריאל ארגן לנו בכיתה ד רשת קשר מתוחכמת בין חדרי השינה באמצעות צינורות השקיה שעברו בין החלונות מבחוץ. ☺)

התייצבנו בצפת לשעת היתה והעוגה ליד מבנה בן 800 שנה שהיה פעם מסגד. טיול בסמטאות העיר העתיקה, סיפורים על תולדות צפת ועל האנשים בה כולל בקור בבתי הכנסת העתיקים והסברים מרתקים על תורת הקבלה ועל העיר על ידי זאב פרל (חבר של רותי חצור גידליזון) שהיה בעבר ראש העיר וגדל בה ומכיר בה כל אבן, שיח ואדם. האם ידעתם שצפת בכלל לא הייתה מקום קדוש ליהודים עד לפני כמה מאות שנים?

גולת הכותרת הייתה הבית של סבתא רבתא של מרב – רחל דייטש שהייתה המיילדת של צפת ובעיקר - הייתה האמא של סבתא ביגור- אמה של בקי ארנברג וסבתה של מרב (ושלופה ומיכאל) ושהייתה פעם מבין שלוש הסבתות היחידות בקבוץ, יחד עם סבתא ברמן של דורון וסבתא נורטון של הדסה. (היא גרה בחדר הכי קרוב לגן רימון וכשבקרתי אצלה, כילדה, יחד עם מרב, לא כבדה בעוגה או בטוסט עם ריבה אלא בסלט קצוץ דק עם בצל. לא הכרנו סלט כזה!).

מרב ספרה שהייתה מבקרת את הסבתה רבתא בצפת והיה בית-שימוש בפינת החצר ובור מים במרכזה. אוולין נזכרה שהאנשים שגרים היום בבית חיתנו את מיטל שלה ושל הרולד!! היא דפקה בדלת ולא ענו.

בבית הרחב והנעים של רותי בתל רומן - קייטרינג טעים (של זיו ותמיר), סקייפ מרגש עם אמנון ושיחת טלפון משמחת עם ג'רמי ומוירה. במרפסת המשקיפה לגולן ולשמייים אינוספיים סיפרנו על עצמנו וגם שרנו. אהבה נכחה. בגלל האריכות לא הוכנסו כאן הדברים שנאמרו והושרו. מי שירצה יבקש ויישלח אליו.

מי אנחנו? לפי סדר החדרים..

**אריאל סינה** - (עין חרוד מאוחד), **יאיר דוארי** - (ראש פינה), **אוולין וויטהם וולך** - (כפר הנשיא מלבורן), **נעמי מנג'יגורסקי** (קרית חיים), **דוידה טנא** (ירושלים שכונת רמות) **אילנה רוז** - (ז"ל. כפר הנשיא) **שלומית עדר ליפשיץ** - (הרצליה) **דורון כהן** - (נווה מונסון), **אידו סלע** - (תל אביב), **ג'רמי גרונברג** (חוות לינדוד, ליד דרבן, דרום אפריקה) **רותי ארז ליפשיץ** - (כפר הס), **טליה שיין מרקוביץ** (ראש פינה), **תמר וינטרוב יעקב** (פתח תקווה), **רותי חצור גידליזון** (כפר הנשיא), **מרב ארנברג איתם** (נווה), **נעמי רחמני קולמן** (שדה נחמיה), **שרונה גרשמן מרציאנו** (ראש העין), **לאה דיבון כ"ץ** (כפר הנשיא), **תמנה עמית שוער** (נען), **עודד אבידור** (הוד השרון), **עמרי**

**קופ שנקרא היום Stephen Gordon** (סנט לואיס, ארה"ב), אמנון המאירי (אוטאוהו, קנדה), **טליה ארנסט אלישיב** (ירושלים).

למחרת, יום שישי נפגשנו לארוחת בוקר במועדון עם הורי הכיתה: **שריטה סינה ומל, בטי דוארי, בטי עדר, מינה סלע, ליבי ולן וינטרוב, מופתי ופנינה ליפשיץ, טומי עמית ורחל אבידור**. לא הגיעו למפגש בקי ארנברג, שמואל חצור ולילה בן אבי.

הייתה שיחה של זיכרונות. התרגשנו.

כדי לשמוע את **פנינה ליפשיץ ז"ל** ואידו מעלים זכרונות על תורנויות סחיבת הדליים למשק ילדים ועוד ענייני חינוך שהטרידו את פנינה - היכנסו לקישור

<https://youtu.be/lK-hODIYrJw>

דורון מספר, אוהב ומתרגש -- <https://youtu.be/dWy3ZYd82yA>

המפגש הסתיים בדיון בשאלה - האם הקיבוץ הוא המקום הכי טוב בעולם?

סכמה - באהבה

שלומית. [Shlomitlif@gmail.com](mailto:Shlomitlif@gmail.com)





# לכל ישוב יש שם

החומר מובא בעיקר מ-"כּוּן חדש" - עלון וותיקי הגליל  
עם המון תודה לאראלה מיראון האחראית לפינה זו

## והפעם הישוב: כפר גלעדי

**כפר גלעדי** שוכן על גבעה בגליל העליון באזור המכונה "**אצבע הגליל**", בגלל צורתו הגאוגרפית. הישוב הוקם בשנת 1016 על ידי קבוצה מארגון "השומר" שמנתה כארבע משפחות ובראשן **ישראל וקיילה גלעדי** שהיה בין מייסדי "**בר גיורא**" ו-"**השומר**". קבוצה זו דגלה ב-"ישוב גבולות הארץ כדי להוות שרשרת מגן שתקבע את גבולות הארץ". על השם: בשנתיים הראשונות קראו לישוב "**בר גיורא**" על שם "**בר גיורא**", ארגון האב של "**השומר**".

ערביי הסביבה קראו למקום "**תחשיבה**" פירושו "צריף עץ", וזאת על שום צריף ישן שהוענק להם למגורים על ידי פקידי הברון.

בשנת 1918 נפטר **ישראל גלעדי**, החברים החליטו להסב שם המקום על שמו "**כפר גלעדי**". (פרט מענין ולא ידוע: שם משפחתו של ישראל היה בוטרברויט, ישראל עיברת את שמו ל-"גלעדי" כי ידע שהוא הולך להתיישב בהרי גלעד...).

בזכות קיומם של שלושת הישובים ב-"**אצבע הגליל**" (**כפר גלעדי**, **מטולה ותל-חי**) נאלצו המעצמות בריטניה וצרפת, בהסכם שנחתם ב- 1920, לצרף את אצבע הגליל לתחומי ארץ ישראל.

בשנת 1926 התאחדו שני הישובים הקטנים **כפר גלעדי ותל-חי** ונקראו בשם הארוך "כפר גלעדי תל-חי", לימים רק "כפר גלעדי".

במקום הוקם מוזאון "**השומר**", המנציח בתצוגה, תיעוד וצילום את פעילותם של הראשונים. בסוכות השנה חוגג כפר גלעדי מאה שנים להווסדו.





## ON LIFE, HISTORY and the POSSIBLE / Yoram Benchaim

**A**s the years go by and my life experience is expanding, so is my appreciation for the Homo Sapiens qualities and wisdom shrinking. Elections in the USA that resemble a really bad circus, a new President in the Philippines, who must be Netanyahu's brother from another mother, ISIS killing everything in sight, their lunacy is beyond explanation and is similar to the Nazis without the documentation, Yemen, Ethiopia, Russia, Syria and host of other countries fighting their own peoples.

**C**limate change that is threatening the survival of the planet as we know it and although our planet has and is always in the process of change, this is Human made and has been going on since the Agriculture revolution with an added emphasis since the Industrial revolution. You would think that Jews who experienced 2000 years of persecutions and hate will know better and build a more just society that will include minorities and the poor - NO not really as we saw last week in the poverty graph Dudo had in Kol Sotah.

**I** can not agree more with Maya Kaplan's observation of how far we humans have lost our ability to conduct our lives with some degree of compassion and justice. It is of course naive to think that things will change any time soon, but the younger among us need to raise their voices and keep the good fight - so cheers to you Maya.

**T**hose of us who are curious and inquisitive will find some solace in the scientific theory (FACT ACTUALLY) of Evolution and that we and all other living things have evolved from a primitive Blue Green alga that somehow adopted photosynthesis and learned to reproduce by division. Yes we have come far and it did take millions of years to get here, but this is not the case today and time is not on our side, we need to take measures that will ensure our survival as a species - NOW! and protect this amazing planet we inhabit for at least the next 500 million years before the Sun turns the planet into smoldering ash.

We have the knowledge and the resources to do just that, the question is do we have the intelligence to realize the urgent need to do so?

**I** guess time will tell and although I for sure will not be around to find out, I still want my and all our descendants to have a good chance to keep evolving towards a more compassionate and rewarding life.

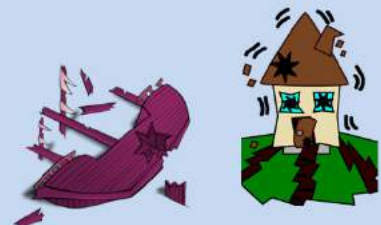
**S**o Maya, you did the talk and now it is time to do the deeds and take action - who knows what one can do and achieve until they actually take the plunge - so jump in and you just might surprise yourself how far you can go and how much you can achieve.

GOOD LUCK TO YOU AND US ALL!

Yoram.



or



# ש י ר ת ה נ ו ע ר



שירה הנוער, שיר עתידנו  
שיר התחדשות, בנין ועליה

## שמחת (תוגת) בית התועבה...

בבית התועבה הוצת שוב הלפיד  
כדי שכולם יראו איך בוערת בו 'אש התמיד'  
אש המכלה עבר, הווה, עתיד  
אש הניזונה בעיק - משמחה גלויה לאיד...

בבית התועבה החגיגות בעיצומן  
'כול ממזר מלך' - אין ספור מתנדבים, לתפקיד התליין...  
ראשו של מי יהיה 'הבא בתור' - זו רק שאלה של זמן...  
המבול עוד לפנינו, אבל הגיהנום - כבר כאן!

ומי שלא ראה תועבה כזו - לא ראה 'שנאת חינום' מעולם  
איש נוגש באחיו, אדם בחברו - כולם נגד כולם...  
ואין פוצה פה מול אוויל משריש  
אחד עוצם עין, אחד סותם אף, אחד שותק ומחריש...

הולכי רכיל ומלביני פנים מסתדרים בבית התועבה לא רע...  
הם אינם מתרגשים כשהרע הופך גרוע, והגרוע נהיה נורא...  
שאננים ויהירים בהויתם כמו היו צאציו המובחרים של האל!  
העיקר שאצלי הכול בסדר - השאר - שיילכו לעזאזל...

'לכול שבת יש מוצ"ש' - כך למדנו כשהיינו על מדים  
ולכול חגיגה מגיעה תקופת 'אחרי החגים'...  
ודאי עוד יבואו ימים של מתן דין וחשבון  
הו מה יהיה ארוך התור בדרך לגרדום...

אז המשיכו נא להתהולל 'חוגר כמפתח'  
טיפשות משכרת יותר מאשר יין משמח...  
ידוע ש'סוף כול גנב לתלייה'  
סופם של האמת והצדק - לנצח !!!





## דונלד אמת או פיקשין? / דני נמלי

**ה**בחירות בארה"ב נכנסו להילוך גבוהה נשאר שבועיים למסע בחירות ללא תקדים בתולדותיה של אמריקה המודרנית. הרמה המקובלת בהגינות סבירה ותרבותית, ירדה לממדים של זנות, ושפת רחוב, שקרים והאשמות לא מבוססות ואפילו עלימות מסוימת בהפגנות פוליטיות, וכל זה הודות לדונלד (the duck) טרמפ, שהפגין חוסר התחשבות וזלזול משווא ביסודות הדמוקרטיה האמריקאית שהיא כור מהותה ובסיס קיומה של ארצות הברית, ומקור השראה לאומות העולם. בשלב מסוים של ה (debate) האחרון עם הילרי, הוא הודיע קבל עם ועדה לפני 80 מיליון צופים, שאם הוא דונלד יזכה בבחירות הוא ידאג לזה שהיא תגמור את הקרירה שלה בכלא, ולשאלה אם הוא יהיה מוכן לקבל את תוצאות הבחירות הוא השיב "אני אחליט כשהיום יבוא".

**ל**טרמפ יש מגבלה קריטית כשמדובר ב (debate) יכולתו להתבטא היא מוגבלת, אוצר המילים שלו לעומת הילרי הוא מנימלי אם לאמר זאת בשפת המועט, האמת היא שהם לא באותה ליגה ב (debate) ראינו את התסכול של טרמפ בחוסר יכולתו להתבטא, זה גרם לו לחוסר התרכזות ואיבוד קו מחשבה, הוא עבר לירי מהמותן איבד שליטה, ודבר שטיות. זה לא מסתדר עם האולטרה איגו שלו וכל יתר הפגמים הנפשיים שמשורשים כה עמוק באישיותו ולכן אין ביכולתו להשלים עם שום דבר שהוא בניגוד לקו מחשבה וראית עולם שונה משלו. לפי כל הסקרים אחרי ה (debate), הוא הפסיד בגדול, אבל זה לא מנע ממנו להצהיר לפני אוהדיו שהוא ניצח וכל הסקרים מעוותים. התומכים בו על פי רוב מקבלים את כל (conspiracy theories) שהוא מעלה בלי סוף (בנאומיו המוזרים), כ"מילים חרוטות באבן" הם תומכים בו בעין עיוורת למרות כל המגרעות, השקרים וסירוס העובדות. במשך מסע הבחירות התברר שהוא היה מעורב בארבעת אלפים תביעות משפטיות וארבע פשיטות רגל בסדר גודל "בומבאסטי" שהביא לזה שאלפי אנשים הפסידו הכל, אבל לא דונלד, הוא בכל מיני דרכים לא לגמרי ברורות (כי הוא לא מוכן להראות לבוחרים את תיק המיסים שלו) נשאר עם מיליונים. דרך אגב זה מסורת בארה"ב שכל מעומד מצהיר ופותח את תיק המיסים שלו לפני הבוחרים, שכולם יראו וידעו עם מי יש להם עסק. זה התחיל עם קנדי וניקסון, וזה הפעם הראשונה מאז, שמעומד מסרב לעשות זאת. לדעת רבים זה ברור למה. ישנם דברים בתיק הזה שאפילו האוהדים הכי שרופים שלו, לא היו מקבלים, ואז בלית בררה הוא היה חייב לפרוש, וזה לא היה מתקבל על דעתו, לא לשניה אחת.

**ה**תומכים הכי גדולים בטרמפ הם (evangelical Christians). כשלעצמם "a piece of work". הם מאמינים בכל מהותם בסוף העולם, ב"אפוקוליפס" או "ארמאגידן", במילים אחרות מלחמת עולם בין כוחות האור והשחור. "ישו" בכבודו ובעצמו ינהיג את כוחות האור למלחמה שפחות או יותר תכחיד את המין האנושי ואז הוא יחזור בפעם השנייה לחיים כמלך העולם החדש, שכולם בו כמוכן יהיו נוצרים מאמינים. אלה הם ה"nuts cases" שנותנים

לטרמפ את הגיבוי הכי חזק, ודרך אגב הם גם התומכים הכי גדולים ב"איפק" (no shit) הלובי הישראלי בווינגטון. לפני שאתם קופצים מאושר וצועקים הללויה, תכנסו קצת יותר לעומק העניין ותראו את המניע המוזר שמאחורי התמיכה הזו. כמו שציינתי הם רוצים לראות את ה"apocalypse" עוד בחייהם והם מאמינים שזה יתחיל בעימות בין הימין הקיצוני בישראל והפלישת ינאים, הם מעוניינים להמריץ את ההליכים, לכן הם תומכים בישראל בצורה מוחלטת ותורמים מליוני דולרים למתנחלים בתקווה שהם יהיו הניצוץ שידליק את חבית הנפץ. עוד דבר, הם תומכים בנתניהו והימין בישראל אולי יותר אפילו מאשר במטרמפ עצמו, כי בלי הימין בישראל אין סיכוי ל"ארמאגדון" ו.... "no second coming of Jesus" שזה בשבילם אפילו לא קו התחלה.

**מ**ה עוד נשאר לומר. (truth is stranger then fiction). מאיפה המכה הזו נחתה עלינו?. לא בדיוק מובן, אבל הנה לפניכם, האמונה בכל גדולתה. כשנתוערר מהחלום בלהות הזה נמצא את עצמנו בעולם שהוא בעצם דיי סביר. בסופו של דבר ה(s'looney) בארה"ב הם המעוט, ולמרות מספרם שעומד בסביבות ה-35 מיליון, הם ודונלד הולכים להפסיד בגדול, כי בסוף היום, להבדיל מישראל, האמריקאים יעשו את הדבר הנכון, הצודק וההגיוני, הם יגידו לכל "האימבסילים" המוזרים האלה, "take a walk". ומי יודע, אולי זה יתן השראה לבוחרים בישראל, והם יגיעו לאותה מסקנה, שאין מקום לטרופ הזה בעולם שלנו, והימין הרדיקלי צריך לזוז הצידה ולתת לאנשים הגיוניים הזדמנות להוליך את ישראל על דרך השלום.



**ל** עניין אחר.

השבוע פנינה נפטרה, ובשם כל ידידי מכיתת "צבי". אני רוצה לומר למשפחת ליפשיץ, אנו משתתפים בצערכם. פנינה היתה המטפלת שלנו מאז שאני זוכר עד סוף הצבא. זה לא היה ג'וב קל, אבל היא עשתה כמיטב יכולתה, היא יותר מהכל תמיד דאגה לזה שנקבל הכל בתקופה ש"הכל" היה מאוד מוגבל. על זה ועוד הרבה, אנחנו תמיד נשאר חייבים לה.

דני.





# תמונה שווה 1000 מילים

## A picture = 1000 words



הביא ל-"דפוס" - דודו פלמה





# תמונה שווה 1000 מילים

## A picture = 1000 words



הביא ל-"דפוס" ו/או אייר - דודו פלמה



# הוא לא ישוב



לפני חמש שנים עזב את הקיבוץ  
עם מזוודה אחת ובלוריתו המתנפנפת  
אמרו עליו: "נראה איך יסתדר בחוץ,  
תראו שעוד יחזור על ארבע אל הרפת".  
עבד בסטקיייה אחת נידחת  
גר אצל הדודה וחי בהקפה  
במשק אירגנו משלחת  
לא יכלו לשאת את החרפה.

לפני ארבעה עשורים או יותר כתב יענקל'ה רוטבליט הגדול את השיר "באלדה  
לעוזב קיבוץ" (לחן שמוליק קראוס) אותו שרה להקת "כיף התקווה הטובה"  
(איזה שם...) בביצוע בלתי נשכח עם הסולנית ג'וזי כץ. הלהקה - בניגוד לקיבוץ לא  
האריכה ימים והתפרקה בגלל מאבקי אגו ושתלטנות (בעיקר של שמוליק קראוס)  
שגרמו לעזיבת חבריה לטובת הרכבים אחרים... אך הותירה אחריה מס' נכסי צאן  
ברזל המלווים אותנו עד היום... האנלוגיה בעיני ממש מתבקשת...  
הפיזמון אגב אחרי הבתים הראשונים של השיר חזר וטען בביטחון השמור ליודעי  
ח"ן:

הוא עוד ישוב  
הוא עוד ישוב  
זה ג'וק קטן  
זה עובר ולא חשוב...

בבית האחרון הביטחון העצמי כבר משנה כיוון לאחר שמתברר כי החיים מחוץ  
לגדר הקיבוץ לא כאלה נוראים ומופרכים. אפשר להסתדר לא רע... ואפילו לעורר  
קנאה בקרב "הנכונים היודעים והנשארים" כלומר הילידים...  
חלפו כאמור כמה עשרות שנים, את ההבדלים בין מעבר ובתוך הגדר הקיבוצית אי  
אפשר למצוא "גם בזכוכית מגדלת של שען חירש... " כדברי אחד ממערכוני  
"הגשש החיזור". מכיוון שיענקל'ה רוטבליט האחד והיחיד עדיין פעיל, כותב  
ובועט (להקת "החצר האחורית") הייתי מאוד שמח עם היה כותב גירסה עדכנית  
לשיר הנפלא ברוח ובהוויה המתאימות לשנת 2016 ובמרכזה לא עוד בן המשק  
הקם ועוזב את הקיבוץ... אלא הקיבוץ (או הגוף המתקרא קיבוץ) קם עוזב ונוטש  
את חבריו ובניו שלו עצמו...  
בינתיים עד שיענקל'ה דנן ירים את הכפפה... הפתיח לשיר בגרסה החדש היה  
כנראה נשמע כך:

לפני מספר שנים את בניו נטש קיבוץ  
עפ הפרטות חזיריות והתנהלות מתקרנפת  
אמרו כולם: זה לא יכול להיות  
שאת הערכים כך ינטשו, כמו כתם גס של זפת  
עבדו על החבר'ה בעיניים  
תראו "הכול עניין של השקפה"  
במשק אין כבר מי שיארגן משלחת  
כולם התרגלו לחיות עם החרפה...

פזמון: הוא לא ישוב  
זה כה עצוב  
כי זה סרטן ממאיר  
שהורס כל תא בגוף...

רק שהפעם כבר אין לאף אחד את סימני השאלה והתקווה: הוא עוד ישוב! אלא  
את הידיעה הברורה: הוא - **הקיבוץ** - לא ישוב... לא! לא!

אבי רוזנקרנץ






הלו, זה רדיו?



# הצ'ופצ'יק של הקומקום או, כיצד מכנים בעברית

"שלטוט" = "זאפינג" 

"זאפינג" או "זיפזופ"

שלטוט הוא שיטוט בין ערוצים בטלוויזיה באמצעות שלט-רחוק. במילה שלטוט יש רמז הן לשלט והן לשיטוט.



"קואליציה" = "יחדה"

יחדה היא התקשרות של מפלגות לשם הקמת ממשלה. יחדה יכולה להיות גם התקשרות של מדינות או של רגונים למען מטרה משותפת. ההתקשרות אינה קבועה ואינה הופכת את שותפיה לגוף אחד. במצבים מסויימים יש המתרגמים "קואליציה" ל-"גועליציה" והמבין יבין.....

